

ПРОПОНОВАНІ ШЛЯХИ РЕГУЛЯЦІЇ ЧИСЕЛЬНОСТІ КОМАХ-ШКІДНИКІВ КАРТОПЛІ В УМОВАХ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Куліковська Т.М.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
бул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

Для ефективного захисту культури картоплі проти комах-шкідників в умовах Львівщини ми пропонуємо застосовувати наступні методи: агротехнічні заходи, суть яких полягає в освоєнні земель (оранка природних пасовищ, знищення чагарників). Великий вплив на розвиток, розмноження та шкодочинність комах-шкідників відіграє правильна система сівозмін, що надає можливість уникнути скупчення шкідників у масових кількостях на окремих ділянках.

Біологічний метод набуває в системі захисту рослин все більшого значення. Можливості використання цього методу є досить значними. При цьому, допомогу в боротьбі з шкідниками надають природні ентомофаги – хижі і паразитичні комахи, птахи, комахоїдні ссавці. Успішне використання ентомофагів можливе лише при створенні сприятливих умов для їх розвитку. Для багатьох ентомофагів джерелом

додаткового живлення є квіткові рослини, особливо зонтичні або складноцвіті. В системі біологічного методу доцільно застосовувати також бактеріальні і грибні препарати, що можуть зменшити чисельність комах-шкідників і не завдавати шкоди іншим видам організмів.

Хімічний метод здатний дати швидку віддачу з найменшими затратами часу і засобів, вони застосовуються найчастіше. Однак, хімічні препарати, що використовуються при хімічному методі, а особливо при неграмотному їх застосуванні, забруднюють продукти харчування, навколишнє середовище, збіднюють біоценози, а багато корисних видів ентомофагів можуть зникнути, що викличе ще більшу необхідність використання пестицидів.

Карантинні заходи спрямовані на перешкодження проникненню нових видів шкідників на нові території. До них відносять суворий митний та транспортний контроль вантажів, заборона на ввезення певних видів сільськогосподарської продукції з районів поширення шкідників, моніторинг чисельності в місцях їх поширення.

В умовах Львівщини доцільно обмежити до мінімуму застосування хімічного методу, проводити його такими способами і в такі періоди, коли б смертність ентомофагів від отрутохімікатів була б незначною, дотримуватися допустимих строків використання отрутохімікатів, раціонального їх використання методом локального внесення у вогнища масового розмноження шкідників. Для успішного розв'язання питань системи захисту культури картоплі спеціалістам по захисту рослин слід звернути увагу на введення у практику біологічних методів, які б могли запобігти появі шкідників. Доцільно також на невеликих ділянках посівів картоплі проводити ручний збір шкідників, часту сівозміну, що не змінює структуру біоценозів.